

**REPUBLIKA HRVATSKA
VLADA REPUBLIKE HRVATSKE**

Nacrt

**PRIJEDLOG
ZAKONA O IZMJENI I DOPUNI ZAKONA O OBVEZONOM ZDRAVSTVENOM
OSIGURANJU S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, listopad 2007.

PRIJEDLOG
ZAKONA O IZMJENI I DOPUNI ZAKONA O OBVEZKOM ZDRAVSTVENOM
OSIGURANJU S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovog Zakona temelji se na odredbama članka 2. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 56/90, 135/97, 113/00 i 28/01).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI OVIM ZAKONOM, TE POSLJDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

1. Ocjena stanja

Ustavnim se odredbama Republika Hrvatska opredijelila za osobitu zaštitu obitelji, a posebno štiti materinstvo, djecu i mladež te stvara socijalne, kulturne, odgojne, materijalne i druge uvjete kojima se promiče ostvarivanje prava na dostojan život.

Država različitim mjerama u području socijalne, porezne i gospodarske politike štiti materinstvo i osnažuje obitelj u skrbi o djeci i ispunjavanju njene jedinstvene društvene uloge, stvaranju potomstva. U dijelu socijalne politike, sustav naknada za vrijeme materinstva, odnosno roditeljnog dopusta ima svrhu ne samo osiguranja materijalne sigurnosti, trudnice i roditelja, nego i svrhu osiguranja materijalne zaštite žene za vrijeme trajanja ovog, sa strane države poticanog i osobito željenog stanja, a sve sa svrhom zaustavljanja ukupnih nepovoljnih demografskih kretanja. Naknada plaće zaposlenoj majci za vrijeme trajanja obveznog roditeljnog dopusta do 6. mjeseca života djeteta pripada tom skupu mjera države i od osobitog je značaja za poticanje prirodne obnove stanovništva.

Sukladno važećem Zakonu o obveznom zdravstvenom osiguranju („Narodne novine“ broj 85/06, 105/06, 118/06 i 77/07), koji se temelji i na načelu socijalne osjetljivosti, iznos naknade plaće za vrijeme trajanja obveznog roditeljnog dopusta do 6. mjeseca života djeteta propisan je člankom 46. stavkom 3., a u vezi s člankom 45. Zakona, kojim se utvrđuje osnovica za isplatu naknade plaće.

Prema spomenutim odredbama Zakona, naknada plaće iznosi 100% od osnovice za naknadu za vrijeme korištenja obveznoga roditeljnog dopusta, s time da najviši mjesečni iznos naknade plaće obračunate prema odredbama ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona ne može iznositi više od proračunske osnovice uvećane za 28%, odnosno 4.257,28 kuna.

Prikaz broja korisnika obveznog roditeljnog dopusta za mjesec svibanj 2007., ukupno isplaćenih sredstava za ovu namjenu, broja korisnika s osnovicom za isplatu naknade većom od najvišeg propisanog iznosa za isplatu naknade plaće te ukupnom i prosječnom razlikom između osnovice i najvišeg iznosa za isplatu (Izvor: HZZO – Direkcija, Služba informatike, 23.7.2007.)

Oblik dopusta	Broj korisnika(ka)	Ukupno isplaćeno	Broj korisnica(ka) s osnovicom većom 128% proračunske osnovice	Ukupna mjesečna razlika između osnovice i najvišeg iznosa rod. naknade	Prosječna razlika po korisnici(ku)
Obvezni	20.268	52.799.873,64	5.200	8.604.765,05	1.654,76

Imajući u vidu svu osjetljivost i složenost poticanja brojnijeg prirodnog prirasta, unatoč zaustavljanju daljnjeg njegovog pada kroz protekle tri godine, nesporno je da dugogodišnje ograničavanje gornjeg iznosa naknade plaće za vrijeme trajanja obveznog roditeljnog dopusta ima odraza na odlučivanje mladih na zasnivanje ili proširenje obitelji. O tome svjedoče i provedena istraživanja (A. Akrap i suradnici: „Činitelji demografskih kretanja u Republici Hrvatskoj“, Zagreb 2003.; Z. Raboteg-Šarić i suradnici: „Jednoroditeljske obitelji: osobni doživljaj i stavovi okoline“, Zagreb 2003.; A. Akrap i I. Čipin: „Socijalitetni sterilitet u Hrvatskoj – Zašto smo neoženjeni i neudane“, Zagreb 2006.) kao i sve brojniji zahtjevi roditelja za poboljšanje njihova materijalnog položaja za vrijeme trajanja roditeljnog dopusta. Svako daljnje poduzimanje poticajnih mjera u svrhu rasta broja novorođene djece prilog je osnaživanju brojnosti obitelji te pomlađivanju stanovništva, što je jedno od programskih ciljeva Vlade Republike Hrvatske.

2. Osnovna pitanja koja se trebaju urediti ovim Zakonom

Ovim Zakonom, sukladno Nacionalnoj populacijskoj politici („Narodne novine“, broj 132/06) i općim nastojanjima Vlade Republike Hrvatske potrebno je naknadu plaće za vrijeme korištenja obveznog roditeljnog dopusta izuzeti od propisanog ograničenja po kojem najviši mjesečni iznos naknade plaće obračunate prema odredbama Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona ne može iznositi više od proračunske osnove uvećane za 28%.

3. Posljedice koje će proisteci po donošenju Zakona

Donošenje ovog Zakona imat će za posljedicu, za oko 5.200 korisnica/ka, jačanje materijalne sigurnosti roditelja/roditelja korisnica/ka obveznog roditeljnog dopusta. Isto tako za očekivati je da će, u prvoj godini primjene ovog Zakona, odnosno ukidanje postojećeg ograničenja, to imati povoljnog odraza i na rast broja novorođene djece po zaposlenim majkama za oko 2%.

Temeljem naprijed navedenih pokazatelja, a imajući u vidu da je u osnovicu za isplatu naknada plaća za svibanj 2007. godine djelomično ušla i isplaćena plaća u mjesecima iz 2006. godine, uz procjenu da je, u međuvremenu došlo do porasta iznosa prosječnih plaća za oko 3%, a do konca godine to bi povećanje moglo iznositi do 5% (u odnosu na prosječnu plaću iz 2006.), prosuđuje se da je za jedanaest godišnjih isplata pune osnove (plaće) za vrijeme korištenja obveznog roditeljnog dopusta, u 2008. godini, potrebno osigurati 9.545.500,00 kuna mjesečno

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA

Za provedbu ovog Zakona u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2008. godinu potrebno je osigurati dodatna sredstva u iznosu 105.000.000,00 kuna.

IV. OBRAZLOŽENJE PRIJEDLOGA ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Temeljem članka 62. Ustava Republike Hrvatske, a vezano uz članak 159. Poslovnika Hrvatskog sabora, predlaže se donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju po hitnom postupku, obzirom da postoje opravdani državni razlozi. Donošenjem ovoga Zakona po hitnom postupku, ostvarit će se određeni ciljevi Nacionalne populacijske politike, te će se mnogobrojnim zaposlenim i samozaposlenim korisnicima obveznog roditeljnog dopusta, stupanjem na snagu ovoga Zakona, osigurati povoljniji uvjeti za ostvarenje ovog oblika obiteljske potpore u skrbi o novorođenoj djeci. Ovo će ujedno pridonijeti ohrabivanju mladih na zasnivanje ili proširenje obitelji prema osobnim željama, a u pravcu sveopćih nastojanja za podizanje stope prirodnog prirasta.

V. TEKST KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM

Sukladno Poslovniku Hrvatskog sabora prijedlog zakona sadrži tekst Konačnog prijedloga zakona o izmjeni i dopuni Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju, s obrazloženjem.

KONAČNI PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENI I DOPUNI ZAKONA O OBVEZONOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU

Članak 1.

U članku 46. stavku 3. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju („Narodne novine“, broj 85/06, 105/06, 118/06 i 77/07) iza postotka 28% stavlja se zarez i dodaju riječi „osim za naknade plaće iz stavka 2., točke 3. ovog članka“.

Članak 2.

Ovaj Zakon objavit će se u „Narodnim novinama“, a stupa na snagu 1. siječnja 2008. godine.

OBRAZLOŽENJE

Članak 1. - ovom odredbom naknada plaće za vrijeme korištenja obveznog roditeljnog dopusta izuzima se od ograničenja u pogledu visine isplate.

Članak 2. - ovom odredbom određuje se dan stupanja na snagu ovog Zakona.

Odredbe

Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju

("Narodne novine", broj 85/06, 105/06, 118/06 i 77/07),) koje se mijenjaju i dopunjuju:

Članak 46.

Naknada plaće ne može biti niža od 70% osnovice za naknadu, ako ovim Zakonom nije drukčije propisano, s time da kao mjesečni iznos za puno radno vrijeme ne može biti manja od 25% od proračunske osnovice.

Naknada plaće iznosi 100% od osnovice za naknadu:

1. za vrijeme bolovanja zbog rane, ozljede ili bolesti koja je neposredna posljedica sudjelovanja u Domovinskom ratu,
2. za vrijeme bolovanja zbog bolesti i komplikacija u svezi s trudnoćom i porođajem,
3. **za vrijeme korištenja obveznoga roditeljnog dopusta,**
4. za vrijeme njege oboljelog djeteta mlađeg od tri godine života,
5. za vrijeme bolovanja zbog transplantacije živog tkiva i organa u korist druge osobe,
6. za vrijeme dok je osiguranik izoliran kao kliconoša ili zbog pojave zaraze u njegovoj okolini.

Visinu naknade plaće koja se isplaćuje na teret sredstava Zavoda utvrđuje Zavod, s time da najviši mjesečni iznos naknade plaće obračunate prema odredbama ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona ne može iznositi više od proračunske osnovice uvećane za 28%.